

Warszawa, dnia 26 listopada 2020 r.

Poz. 245

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 25 listopada 2020 r.

w sprawie Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021–2025

Na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 poz. 1057) zarządza się, co następuje:

§ 1. W Ministerstwie Sprawiedliwości przyjmuje się Program współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021–2025, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Z dniem 31 grudnia 2020 r. traci moc zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 sierpnia 2017 r. w sprawie Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017–2020 (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 178).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Zbigniew Ziobro

Załącznik do
zarządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 25 listopada 2020 r. (poz. 245)

**Program współpracy Ministra Sprawiedliwości
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności
pożytku publicznego i o wolontariacie na lata
2021–2025**

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Spis treści

Wstęp.....	3
Podstawa prawna Programu	4
Zakres przedmiotowy	5
Zakres podmiotowy	6
Zasady współpracy	6
Cel główny	7
Cele szczegółowe Programu	9
Formy współpracy	13
Sposób i narzędzia realizacji Programu	21
Koordinator ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi	26
Okres realizacji Programu	27
Środki na realizację Programu	27
Ocena realizacji Programu	27
Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji publicznych	29

Wstęp

Sprostanie współczesnym wyzwaniom w sprawnym i nowoczesnym państwie oraz dążenie do zapewnienia stabilnego rozwoju, jak również stanowienie dobrego i godnego prawa, stojącego na straży polskich obywateli i polskich rodzin, wraz z kształtowaniem polityk publicznych i postaw obywatelskich w sposób korespondujący z konstytucyjnymi wartościami demokratycznego państwa prawnego, z polską kulturą i tradycją zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich wartościach, wymaga coraz większego wsparcia działalności podmiotów publicznych przez aktywne społeczeństwo obywatelskie, ogniskujące swoje funkcjonowanie w formach organizacji pozarządowych, efektywnie współpracujących z Ministrem Sprawiedliwości we wszystkich kwestiach ważnych dla przyszłości i rozwoju Rzeczypospolitej.

Dialog i konstruktywne współdziałanie pomiędzy instytucjami współczesnego państwa a społeczeństwem obywatelskim, które znajduje swoje upodmiotowienie w licznych organizacjach pozarządowych, są priorytetowymi elementami porządku prawnego opartego na zasadzie dobra wspólnego, czego wyrazem jest niniejszy dokument (zwany dalej: Programem).

Włączanie partnerów niepublicznych oraz obywateli do procesów decyzyjnych i mechanizmów kreowania najważniejszych rozwiązań w obszarach publicznych, a także wykorzystanie ich innowacyjnego potencjału oraz społecznego doświadczenia, stanowi istotę każdego demokratycznego i praworządnego państwa, które dąży do stabilnego i zrównoważonego rozwoju społecznego. Dotyczy to zarówno wykorzystania dobrych praktyk i doświadczeń podmiotów sektora pozarządowego w procesie legislacyjnym (konsultacje publiczne), jak i bieżącej współpracy.

Otwarcie Ministerstwa Sprawiedliwości na współpracę z instytucjami przedstawicielskimi społeczeństwa obywatelskiego znajduje uzasadnienie zarówno w konstytucyjnej zasadzie pomocniczości, jak i w polityce Rządu. Jest to również odpowiedź na społeczną potrzebę uczestnictwa w procesach decyzyjnych oraz kształtowania i zapewnienia obecności tradycyjnych polskich wartości w przestrzeni publicznego dyskursu społecznego.

Tworzenie sprawnie działających mechanizmów udziału strony społecznej w podejmowaniu decyzji i stanowieniu prawa jest istotne zarówno z punktu widzenia sektora publicznego, który dzięki doświadczeniu i wiedzy strony społecznej może tworzyć dobre regulacje i określać kierunki działań dostosowane do realnych potrzeb, jak i z punktu widzenia obywateli, dla których faktyczny udział w procesie decyzyjnym jest realizacją ich konstytucyjnie gwarantowanych praw obywatelskich oraz urzeczywistnieniem konstytucyjnej zasady ochrony dobra wspólnego.

Stosowanie przewidzianych w niniejszym dokumencie zaleceń pozytywnie wpłynie na tworzenie warunków dla partnerskiej, aktywnej i efektywnej współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi, w zakresie planowania i realizacji polityk publicznych w obszarze umacniania polskiej kultury prawnej, uniwersalnych wartości, pielęgnowania polskiej tradycji narodowej, wzmacniania zaufania do wymiaru sprawiedliwości, a także podejmowania działań administracyjnych oraz legislacyjnych w płaszczyźnie krajowej i zagranicznej, które korespondują z uniwersalnymi wartościami konstytucyjnymi oraz przyczyniają się do urzeczywistniania zasady solidarności, wolności i wrodzonej godności człowieka oraz dobra wspólnego.

Podstawa prawna Programu

Wobec powyższego Minister Sprawiedliwości, na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), zwanej dalej „u.d.p.p.w.”, jest obowiązany do przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. Stosownie do wymogów określonych w art. 5a ust. 5 i 5b ust. 1 u.d.p.p.w. organ administracji może w drodze zarządzenia, po przeprowadzeniu stosownych konsultacji, przyjąć wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. na okres nie dłuższy niż 5 lat. Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w. winien zawierać w szczególności: cel główny i cele szczegółowe programu, zakres

przedmiotowy, okres realizacji programu, sposób realizacji programu oraz wysokość środków planowanych na realizację programu.

Zakres przedmiotowy

Program wytycza płaszczyzny oraz określa zasady współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi w obszarach wynikających z działu administracji rządowej – „sprawiedliwość”, które zostały określone w art. 24 *in fine* ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1220).

Należą do nich sprawy:

- 1) sądownictwa, w zakresie spraw niezastrzeżonych odrębnymi przepisami do kompetencji innych organów państwowych i z uwzględnieniem zasady niezawisłości sędziowskiej;
- 2) prokuratury, notariatu, adwokatury i radców prawnych, w zakresie wynikającym z przepisów odrębnych;
- 3) wykonywania kar oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzeczonego przez sądy oraz sprawy pomocy postpenitencjarnej;
- 4) tłumaczy przysięgłych;
- 5) nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294 oraz z 2020 r. poz. 875 i 1086).

Minister Sprawiedliwości zapewnia przygotowywanie projektów kodyfikacji prawa cywilnego, w tym rodzinnego oraz prawa karnego. Minister Sprawiedliwości nadzoruje¹⁾ działalność 781 podmiotów, w tym m.in.: Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki

¹⁾ Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 lutego 2020 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości lub przez niego nadzorowanych (M. P. poz. 241).

w Warszawie (dalej: WSKiP), Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości (dalej: IWS), Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Jana Sehna w Krakowie (dalej: IES) oraz Instytutu Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi (dalej: IEES), zwanych dalej: „jednostkami współpracującymi”.

Zakres podmiotowy

Niniejszy Program dotyczy współpracy pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości a organizacjami pozarządowymi oraz organizacjami, o których mowa w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w., prowadzącymi działalność pożytku publicznego, zwanymi dalej: „organizacjami pozarządowymi”.

Ponadto Minister Sprawiedliwości pełni funkcję nadzorczą w stosunku do fundacji²⁾, których cele statutowe związane są z działalnością Ministra Sprawiedliwości, a w przypadku stowarzyszeń³⁾ przedstawicieli niektórych grup zawodowych – Minister Sprawiedliwości pozostaje w określonej relacji z członkami danej organizacji.

Do wszystkich tych organizacji niniejszy Program również znajduje zastosowanie.

Zasady współpracy

Minister Sprawiedliwości w zakresie działu administracji rządowej – „sprawiedliwość”, podejmuje współpracę z organizacjami pozarządowymi przy pomocy Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących. Współpraca odbywa się w oparciu o zasady, o których mowa w art. 5 ust. 3 u.d.p.p.w., tj.: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa,

²⁾ Zgodnie z ustawą z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 1491 oraz z 2020 r. poz. 695 i 1086).

³⁾ Zgodnie z ustawą z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2019 r. poz. 713 oraz z 2020 r. poz. 695 i 1086).

efektywności, uczciwej konkurencji, jawności. Ponadto współpraca Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi odbywa się z poszanowaniem zasady równości szans.

Cel główny

Nadrzędnym celem Programu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025 jest stworzenie stabilnych, ogólnych ram dla sprawnej i efektywnej współpracy całego resortu sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi, w tym określenie celów, zasad i priorytetów tej współpracy oraz sposobów jej realizacji tak, aby wypracować lepsze rozwiązania, uwzględniające potrzeby wszystkich zainteresowanych stron, w szczególności, aby umożliwić sektorowi pozarządowemu aktywny udział w realizacji zadań Ministra Sprawiedliwości, przy jednoczesnym zaaranżowaniu przestrzeni do kontroli procesów sprawowania władzy i stanowienia prawa (realizacja zasady państwa jako dobra wspólnego).

Główny cel współdziałania Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi ogniskuje się na budowie partnerstwa społecznego na rzecz ułatwienia udziału stronie społecznej w procesie tworzenia regulacji, kształtowaniu polityk publicznych i aktów prawnych, w celu stworzenia warunków do podejmowania przez Ministra Sprawiedliwości najlepszych z możliwych do podjęcia decyzji i rozwiązań.

Stosowanie przewidzianych w niniejszym Programie ustaleń i zaleceń przysłuży się do poprawy oraz zwiększenia wzajemnego zaufania obywateli i organizacji pozarządowych względem relacji Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi w procesie bilateralnej współpracy. W szczególności pozytywnie wpłynie na przejrzystość, przewidywalność i jakość wspólnej kooperacji na podstawie prawdziwie partnerskich zasad w zakresie planowania i realizacji polityk publicznych m. in. w obszarach: sądownictwa, tworzenia wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom, nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów, penitencjarystyki, przeciwdziałania przemocy domowej, pomocy postpenitencjarnej i pomocy pokrzywdzonym, edukacji prawnej i innych przedsięwzięć edukacyjnych

oraz szkoleniowych, ustanawiania standardów i porozumień o współpracy i wymianie informacji między organizacjami pozarządowymi a jednostkami Prokuratury Krajowej oraz tworzenia krajowej i międzynarodowej przestrzeni naukowej za pośrednictwem WSKiP, IWS, IES oraz IEES.

Dodatkowo tworzenie warunków dla partnerskiej, aktywnej i efektywnej współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z jak najszerszym kręgiem interesariuszy oraz ustanowienie dobrej praktyki w zakresie budowania i prowadzenia dialogu obywatelskiego wpisuje się w podejmowane od lat działania Ministra Sprawiedliwości na rzecz rozwoju przestrzeni sprawiedliwości w Polsce.

Celem priorytetowym działalności Ministra Sprawiedliwości, wynikającym z układu zadaniowego budżetu państwa⁴⁾ jest natomiast zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu, zapewnienie właściwego funkcjonowania sądów powszechnych, poprawa funkcjonowania systemu sądownictwa powszechnego, zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację nieletnich i osób odbywających kary wolnościowe oraz izolacyjne.

Ponadto celami strategicznymi określonymi w planie działalności Ministra Sprawiedliwości oraz wynikającymi ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjętej przez Radę Ministrów uchwałą nr 8 z dnia 14 lutego 2017 r. (M. P. poz. 260), które wymagają wsparcia ze strony organizacji pozarządowych, są:

- usprawnienie systemu wykonywania kar, środków karnych oraz środków wychowawczych i środka poprawczego orzekanych przez sądy;
- zwiększenie efektywności działania Służby Więziennej;

⁴⁾ Zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.).

- poprawa sprawności funkcjonowania innych organów i jednostek współpracujących z Ministrem Sprawiedliwości (m.in. adwokatury i radców prawnych, instytutów naukowych, Ośrodków Kuratorskich, a także systemu pomocy postpenitencjarnej i nieodpłatnej pomocy prawnej);
- kształtowanie lepszej jakości działań wymiaru sprawiedliwości (zwiększenie skuteczności procesu egzekwowania prawa oraz jakości orzeczeń sądowych, modernizacja istniejących centralnych rejestrów sądowych, podnoszenie kompetencji kadr wymiaru sprawiedliwości, upowszechnienie pozasądowych metod rozstrzygania sporów).

Cele szczegółowe Programu

Cele szczegółowe stanowią zbiór kierunkowych postulatów sprzyjających urzeczywistnieniu i osiągnięciu celu głównego, jakim jest stworzenie stabilnych, ogólnych ram dla sprawnej i efektywnej współpracy całego resortu sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi, oraz określają efekty bezpośrednie służące do oceny użyteczności Programu i jego rezultatów. Cele szczegółowe Programu obejmują:

- 1) zapewnienie i ułatwienie udziału organizacji pozarządowych w procesie tworzenia polityk publicznych z zachowaniem otwartości resortu sprawiedliwości na opinie i potrzeby obywateli;
- 2) wspieranie i rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych, aktywności obywatelskiej oraz nieformalnych inicjatyw społecznych;
- 3) promowanie dobrych praktyk współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, w tym zasad: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności oraz równości szans;
- 4) stworzenie przejrzystego modelu współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi, dzięki któremu możliwe będzie lepsze wykorzystanie

wiedzy i doświadczenia organizacji pozarządowych w działaniach prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości;

- 5) upowszechnienie trwałego i przejrzystego mechanizmu współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 6) integracja organizacji pozarządowych, obejmujących swym zakresem działań sferę zadań publicznych realizowanych przez Ministra Sprawiedliwości, w celu zapewnienia lepszej koordynacji oraz większej spójności, konkurencyjności i jawności we współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi;
- 7) zapewnienie efektywnego wydatkowania środków krajowych i zagranicznych będących w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości, służących współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 8) wykorzystywanie doświadczenia oraz wiedzy organizacji pozarządowych w opracowywaniu i realizowaniu strategii, programów i innych dokumentów rządowych, resortowych oraz międzynarodowych;
- 9) pozafinansowe wspieranie działalności organizacji pozarządowych (patronaty, konferencje, seminaria);
- 10) prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych o wymiarze społecznym;
- 11) tworzenie przez Ministra Sprawiedliwości efektywnych i skutecznych kanałów komunikacji z organizacjami pozarządowymi w zgodzie z zasadą otwartości, w celu wzmocnienia przejrzystości, uczciwości i wydajności w procesie współtworzenia aktów prawnych, polityk, planów i innych regulacji;
- 12) podnoszenie świadomości obywateli i popularyzacja wiedzy poprzez działania o charakterze edukacyjnym oraz promocyjnym w zakresie sądownictwa, świadomości prawnej, dostępności do nieodpłatnej pomocy prawnej i alternatywnych sposobów

rozstrzygania sporów oraz w zakresie pomocy ofiarom przestępstw i w wielu innych sferach aktywności podejmowanych przez Ministra Sprawiedliwości;

- 13) podnoszenie zaufania do wymiaru sprawiedliwości i aktywizacja organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań na rzecz budowania pozytywnego wizerunku sądownictwa i więziennictwa, jak również wzmacnianie aktywności społecznej w dyskusji o kierunkach rozwoju polskiego wymiaru sprawiedliwości oraz kreowanie wizerunku społecznie odpowiedzialnej administracji publicznej i kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego;
- 14) propagowanie, promowanie i upowszechnianie wiedzy o działalności Służby Więziennej oraz WSKiP (promocja formacji, budowa zaufania do formacji, propagowanie nauki dotyczącej polskiego więziennictwa oraz zmiana wizerunku formacji w opinii publicznej za pomocą współpracy z organizacjami pozarządowymi);
- 15) aktywizacja organizacji pozarządowych przy współpracy podczas trwających procesów legislacyjnych, w tym za pośrednictwem systemów teleinformatycznych;
- 16) promocja tematów związanych z zagadnieniami ADR (alternatywnych metod rozwiązywania sporów, ze szczególnym uwzględnieniem promowania mediacji jako społecznie pożądanego sposobu rozwiązywania sporów), nieodpłatną pomocą prawną i poradnictwem obywatelskim, pomocą osobom pokrzywdzonym przestępstwami i pomocą postpenitencjarną, przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz zagadnieniem tworzenia wymiaru sprawiedliwości przyjaznego dzieciom;
- 17) umożliwienie organizacjom pozarządowym udziału w realizacji działań Ministerstwa Sprawiedliwości w obszarze edukacji prawnej i rozwijania ogólnej świadomości prawnej obywateli;
- 18) rozwój modelu konsultacji społecznych w zakresie realizacji zadań w poszczególnych obszarach dotyczących resortu sprawiedliwości oraz utrzymanie sprawnej komunikacji Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi;

- 19) zapewnienie wsparcia dla działań Ministra Sprawiedliwości przez zwiększenie udziału czynnika społecznego w podejmowanych aktywnościach na rzecz zagwarantowania obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu, zapewnienia właściwego funkcjonowania sądów powszechnych oraz na rzecz poprawy sprawności funkcjonowania organów i instytucji nadzorowanych przez Ministra Sprawiedliwości (adwokatury i radców prawnych, instytutów naukowych, systemu pomocy postpenitencjarnej i nieodpłatnej pomocy prawnej oraz poradnictwa obywatelskiego);
- 20) integracja środowiska organizacji pozarządowych, obejmujących swym działaniem sferę zadań publicznych realizowanych przez Ministra Sprawiedliwości, w celu zapewnienia lepszej koordynacji oraz większej spójności, konkurencyjności i jawności;
- 21) zwiększenie świadomości pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości oraz pracowników wymiaru sprawiedliwości w zakresie doniosłości roli zgodnej, stabilnej i efektywnej współpracy (formy, metody, specyfika) między organizacjami pozarządowymi a Ministerstwem Sprawiedliwości;
- 22) wykorzystywanie internetowych kanałów informacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz prowadzenie zintensyfikowanej działalności informacyjnej i promocyjnej, w celu zwiększenia dostępu do prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości konsultacji publicznych;
- 23) propagowanie systemu wykonywania kary ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej przy udziale organizacji pozarządowych.

Formy współpracy

1. Działania informacyjne

Komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostki współpracujące z Ministrem Sprawiedliwości stworzą listę organizacji pozarządowych oraz mapę potencjalnych interesariuszy i będą informowały organizacje pozarządowe o bieżących oraz planowanych działaniach (w tym za pośrednictwem specjalnej zakładki znajdującej się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości: www.gov.pl/web/sprawiedliwosc, dedykowanej do kontaktu z organizacjami pozarządowymi oraz aktywnego formularza kontaktowego). Jednocześnie kierowany przez Ministra Sprawiedliwości dział administracji pozostaje w gotowości do podjęcia wspólnych działań przy realizacji bieżących oraz planowanych zadań.

Jednostki współpracujące z Ministrem Sprawiedliwości będą miały możliwość utworzenia analogicznych zakładek dedykowanych do kontaktu z organizacjami pozarządowymi na własnych stronach internetowych, wzorując się na rozwiązaniach funkcjonujących w Ministerstwie Sprawiedliwości, których odnośniki będą mogły zostać umieszczone na stronie internetowej resortu sprawiedliwości w formie odesłań do macierzystych stron internetowych jednostek współpracujących. Tego rodzaju działanie ujednocili oraz uporządkuje sposób komunikacji z organizacjami pozarządowymi.

2. Konsultacje publiczne

W demokratycznym państwie prawa konsultacje publiczne są jednym z najważniejszych procesów w zakresie stanowienia prawa i służą zagwarantowaniu jego wysokiej jakości legislacyjnej. Konsultacje publiczne są więc integralną częścią prac nad projektami aktów prawnych w rządowym procesie legislacyjnym. Punktem wyjścia konsultacji publicznych jest dostęp do informacji, w tym przejrzystość tego procesu, zaś konsultacje projektów aktów normatywnych lub ich założeń mają służyć poznaniu opinii społeczeństwa w procesie stanowienia prawa, w szczególności poprzez przeprowadzenie oceny wpływu oraz konsultacji

publicznych, w sposób otwarty i powszechny, przy zapewnieniu obywatelom możliwości wypowiedzenia się oraz wskutek otrzymania rzetelnej odpowiedzi na zgłoszone uwagi.

Konsultacje publiczne powinny być prowadzone na każdym etapie prac nad projektowanym rozwiązaniem. Wskazane jest, aby proces konsultacji publicznych rozpoczynał się na możliwie wczesnym etapie, w szczególności już w fazie prac analityczno-koncepcyjnych (tzw. prekonsultacje).

Minister Sprawiedliwości będzie zapewniał faktyczne wykonywanie przez organizacje pozarządowe sformalizowanego bezpośredniego i pośredniego wpływu na procesy rządzenia, poprzez wspólne konsultowanie projektów i dokumentów kierunkowych z obszarów właściwych dla danych departamentów Ministerstwa Sprawiedliwości oraz jednostek współpracujących z Ministrem Sprawiedliwości.

Konsultacje publiczne będą prowadzone zgodnie z regułami określonymi w uchwale nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204, z 2018 r. poz. 114 i 278 oraz z 2019 r. poz. 137 i 1192), z zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 września 2015 r. w sprawie prowadzenia prac legislacyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 212 oraz z 2016 r. poz. 135), z przyjętymi przez Radę Ministrów w dniu 5 maja 2015 r. *Wytocznymi do przeprowadzenia oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego*⁵⁾ oraz z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Ponadto proces konsultacji publicznych będzie prowadzony przy zastosowaniu tzw. 7 zasad konsultacji (1. Dobra wiara 2. Powszechność 3. Przejrzystość 4. Responsywność 5. Koordynacja 6. Przewidywalność 7. Poszanowanie interesu ogólnego⁶⁾) oraz w duchu tzw. drabiny partycypacji (informowanie → konsultowanie → współdecydowanie → decydowanie).

⁵⁾ <https://www.rcl.gov.pl/book/wytoczne#przypis01a> – dostęp z dnia 3 listopada 2020 r.

⁶⁾ <https://www.gov.pl/attachment/160c6c41-a98f-4e0b-8d07-4fbc6db5740b> - dostęp z dnia 3 listopada 2020 r.

Konsultacje będą prowadzone drogą elektroniczną za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz zakładki „Współpraca z organizacjami pozarządowymi” na portalu www.gov.pl/web/sprawiedliwosc (zasada), jak również poprzez spotkania otwarte, tj. publicznie dostępne (wyjątek).

Minister Sprawiedliwości będzie dążył do ułatwienia organizacjom pozarządowym angażowania się i przystępowania do konsultacji publicznych na poziomie ministerialnym i rządowym, w tym do ułatwiania organizacjom pozyskiwania informacji o prowadzonych konsultacjach.

3. Wzajemne informowanie o planowanych kierunkach działań

Rozwijanie kanałów i metod komunikacyjnych pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości oraz jednostkami współpracującymi a organizacjami pozarządowymi, służyć ma wzajemnej wymianie informacji o prowadzonych oraz o planowanych działaniach.

Minister Sprawiedliwości, za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości oraz jednostek współpracujących będzie zamieszczał informacje w: Biuletynie Informacji Publicznej, profilach mediów społecznościowych Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących oraz będzie informował interesariuszy (w ramach prowadzonej przez Ministerstwo Sprawiedliwości listy interesariuszy i bazy kontaktowej organizacji pozarządowych) o przedsięwzięciach, akcjach i wydarzeniach organizowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości i jednostki współpracujące.

4. Honorowy patronat Ministra Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Formuła patronatu Ministra Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości nad realizowanymi przez organizacje projektami zakłada pozafinansową formę współpracy oraz promocję, popularyzację i swoiste wyróżnienie, poprzez objęcie danego projektu lub wydarzenia honorowym patronatem.

Wyróżnienie to podkreśla wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny projektu. Przyznanie patronatu jest równoznaczne z uznaniem przedsięwzięcia za szczególnie użyteczne dla polityki informacyjnej oraz edukacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Minister Sprawiedliwości, Sekretarz Stanu lub Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości nie obejmuje patronatem przedsięwzięć mogących godzić w jego politykę wizerunkową lub interes państwa, ponadto nie są udzielane patronaty inicjatywom o charakterze komercyjnym, lobbystycznym lub reklamowym. W szczególnych wypadkach Minister Sprawiedliwości, Sekretarz Stanu lub Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości może objąć patronatem przedsięwzięcie organizowane przez podmiot komercyjny lub wyrazić zgodę na udział w Komitecie honorowym takiego przedsięwzięcia, jeżeli gwarantuje ono wysoki poziom merytoryczny, nie jest nastawione bezpośrednio na zysk oraz zostanie uznane za istotne z punktu widzenia polityki realizowanej przez Ministra Sprawiedliwości oraz z punktu widzenia wartości, na straży których stoi Minister Sprawiedliwości.

Szczegółowe zasady przyznawania honorowych patronatów określa regulamin dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości⁷⁾.

Przyznany patronat ma wyłącznie charakter honorowy oraz prestiżowy i nie oznacza deklaracji wsparcia finansowego lub organizacyjnego.

5. Udział przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących w wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe mają sposobność skorzystania z eksperckiego wsparcia w ramach organizacji przedsięwzięć z zakresu właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości, poprzez możliwość bezpośredniego udziału przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących. Udział ten może przyjmować różne formy aktywności – m.in. prelekcji, wykładu, dyskusji, ale także porad i faktycznej współorganizacji wydarzeń. Dotyczy

⁷⁾ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/patronaty>

to zwłaszcza wydarzeń objętych patronatem Ministra Sprawiedliwości. Udział przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości lub jednostek współpracujących w charakterze ekspertów odbywa się za wiedzą i uprzednią pisemną zgodą przełożonego (Dyrektora/Zastępcy Dyrektora/Kierownika danej komórki organizacyjnej).

6. Organizacja cyklicznych spotkań i planowanie wspólnych działań

Spotkania mogą dotyczyć konkretnego obszaru tematycznego, dotyczącego współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi. Celem tego rodzaju spotkań jest wymiana doświadczeń w określonym obszarze, jak również informowanie o wzajemnych kierunkach działań. Wspólne działania Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi polegać mogą na tworzeniu zespołów o charakterze doradczym (powoływanych w celu np. realizacji ustalonych przedsięwzięć) oraz wzajemnym udzielaniu merytorycznego i organizacyjnego wsparcia w ramach realizowanych zadań (możliwość tworzenia rad, zespołów i grup roboczych).

7. Partnerstwo

Współpraca w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego i partnerstwa projektowego z organizacjami pozarządowymi pozwoli wykorzystać kapitał, wiedzę i doświadczenie organizacji pozarządowych w realizacji usług publicznych na płaszczyźnie lokalnej, jak również daje pewność realizacji przedsięwzięcia zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz w ramach wcześniej zakładanego budżetu. Partner prywatny współdziałając w świadczeniu usług publicznych udostępnia zasoby umożliwiające wprowadzanie nowych rozwiązań zarządczych i organizacyjnych, wyższych standardów świadczenia usług lub rozwiązań technicznych i technologicznych służących obniżeniu kosztów świadczenia usług publicznych. Tego rodzaju współpraca będzie się również przyczyniać do wzrostu efektywności wykorzystania funduszy Unii Europejskiej (UE) dystrybuowanych za pośrednictwem resortu sprawiedliwości.

8. Członkostwo w ciałach opiniotwórczo-doradczych, Komitetach Monitorujących programy operacyjne oraz w jednostkach współpracujących z Ministrem Sprawiedliwości mających charakter naukowo-badawczy

Merytoryczna współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się również poprzez kontakty z ciałami opiniotwórczo-doradczymi, w których zasiadają m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych. W Ministerstwie Sprawiedliwości przedstawiciele organizacji pozarządowych mogą obecnie być członkami lub brać udział w pracach:

- Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości;
- Rady Polityki Penitencjarnej;
- Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym;
- Komisji weryfikacyjnej do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich;
- Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej.

Współpraca Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi w wymiarze naukowo-badawczym odbywa się za pośrednictwem WSKiP, IWS, IES oraz IEES. Podmioty te w ramach swej właściwości mają możliwość zawierania porozumień o indywidualnej współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach konkretnych przedsięwzięć, organizacji wydarzeń naukowych oraz wspólnej realizacji projektów naukowo-badawczych. W taki sposób organizacje pozarządowe będą miały zapewnioną możliwość pośredniej współpracy z innymi krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi oraz możliwość uczestniczenia w kształtowaniu międzynarodowej przestrzeni szkolnictwa wyższego z zakresu m.in. kształcenia oraz wychowywania kadry i funkcjonariuszy mundurowych służb państwowych, ze szczególnym uwzględnieniem Służby Więziennej, jako jedynej formacji bezpośrednio podległej Ministrowi Sprawiedliwości.

9. Promowanie działalności organizacji pozarządowych

Ministerstwo Sprawiedliwości i jednostki współpracujące upowszechniają informacje o realizowanych przez organizacje pozarządowe wydarzeniach, które wpisują się w zakres prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości i jednostki współpracujące działań oraz które cechują się odpowiednim poziomem merytorycznym i organizacyjnym. Ministerstwo Sprawiedliwości i jednostki współpracujące prowadzą aktywną politykę informacyjną w powyższym zakresie, poprzez zamieszczanie stosownych informacji na resortowych stronach internetowych oraz portalach społecznościowych Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących.

10. Współpraca międzynarodowa

Kierowane przez Ministra Sprawiedliwości - Ministerstwo Sprawiedliwości pełni rolę organu centralnego w międzynarodowych postępowaniach rodzinnych dot. spraw uprowadzeniowych, opiekuńczych i alimentacyjnych, w których aktywną rolę mogą odgrywać organizacje pozarządowe, w szczególności w zakresie wspierania i podejmowania działań ochronnych na rzecz obywateli polskich przebywających za granicą (w tym dzieci) oraz monitorowania działań zagranicznych służb socjalnych.

Współdziałanie organizacji pozarządowych we współpracy międzynarodowej jednostek współpracujących z Ministrem Sprawiedliwości będzie uzależnione od każdorazowego i indywidualnego uzgodnienia możliwości nawiązania współpracy (jej ewentualnej formy, sposobu i zakresu) z kierownictwem danej jednostki współpracującej.

11. Współdziałanie ze Służbą Więzienną

Formacja Służby Więziennej jest ustawowo⁸⁾ zobowiązana do współdziałania z organami państwowymi i samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami oraz instytucjami, których celem jest współpraca w wykonywaniu kary pozbawienia wolności,

⁸⁾ Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2020 r. poz. 848 i 1610).

jak również z kościołami, związkami wyznaniowymi, szkołami wyższymi i placówkami naukowymi oraz osobami godnymi zaufania. Ponadto Służba Więzienna może współpracować z organizacjami pozarządowymi w zakresie zminimalizowania stygmatyzacji i wykluczenia społecznego osadzonych, w aspekcie pomocy im w powrocie do społeczeństwa.

W ramach wdrażania Programu podjęte zostaną działania na rzecz propagowania, promowania i upowszechniania przepisów prawnych dających możliwość zapraszania do udziału w komisji penitencjarnej osób godnych zaufania, zwłaszcza przedstawicieli organizacji pozarządowych, w celu uaktywnienia i stworzenia właściwych warunków do prowadzenia współpracy sektora więziennictwa z organizacjami pozarządowymi w zakresie systemowej pomocy w resocjalizacji osób skazanych. Podjęta zostanie także wspólna praca na rzecz przełamywania stereotypów dotyczących współpracy organizacji pozarządowych z więziennictwem (szkolenia i spotkania mające na celu niwelowanie stereotypów).

Minister Sprawiedliwości w ramach niniejszego Programu będzie zapewniał realną możliwość wdrażania współpracy z organizacjami pozarządowymi w wykonywaniu kar, środków karnych, kompensacyjnych, zabezpieczających i zapobiegawczych, w szczególności związanych z pozbawieniem wolności, w obszarze readaptacji i reintegracji społecznej.

12. Współdziałanie z Prokuraturą Krajową

Urząd Prokuratora Generalnego, który sprawuje Minister Sprawiedliwości umożliwia włączenie do Programu także struktury Prokuratury Krajowej (jako jednostki współpracującej). Podjęte mogą zostać działania zmierzające do zawarcia sformalizowanych porozumień z organizacjami pozarządowymi o współpracy w zakresie wymiany informacji dotyczących zjawisk przestępczych oraz mechanizmu działania sprawców, wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych, organizacji specjalistycznych szkoleń, wypracowania wspólnych projektów regulacji prawnych oraz wypracowania dobrych praktyk w zakresie wykrywania, analizowania, zwalczania i ścigania przestępstw (także tych popełnianych w cyberprzestrzeni).

Należy dążyć do rozszerzenia pożytecznego aspektu tego rodzaju porozumień także na inne obszary życia publicznego, społecznego i gospodarczego, w tym także w obszarze relacji i stosunków prawnych zachodzących w cyberprzestrzeni.

13. Współdziałanie z Kuratorską Służbą Sądową

Kuratorska Służba Sądowa jest ustawowo⁹⁾ zobowiązana do współpracy z właściwym samorządem i organizacjami społecznymi, które statutowo zajmują się opieką, wychowaniem, resocjalizacją, leczeniem i świadczeniem pomocy społecznej w środowisku otwartym.

W ramach niniejszego Programu podjęte zostaną działania polegające na promowaniu i propagowaniu współpracy kuratorskiej służby sądowej z organizacjami pozarządowymi w zakresie wykonywania orzeczeń sądowych, zwłaszcza kar wolnościowych oraz środków wychowawczych orzekanych wobec nieletnich.

Sposób i narzędzia realizacji Programu

Realizacja Programu może być prowadzona w szczególności poprzez:

- prowadzenie konsultacji publicznych z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do zakresu ich działania, w zakresie opracowywanych w Ministerstwie Sprawiedliwości aktów normatywnych oraz przygotowywanych dokumentów o charakterze strategicznym;
- identyfikację i konsultację wzajemnych potrzeb i oczekiwań w zakresie regulacji prawnych, procedur oraz standardów obsługi dotyczących Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących;
- prowadzenie współpracy z organizacjami pozarządowymi przy wykorzystaniu nowoczesnych środków komunikacji elektronicznej;
- prowadzenie wolontariatów oraz możliwość organizacji praktyk absolwenckich dla osób związanych z organizacjami pozarządowymi, na zasadach określonych

⁹⁾ Na podstawie art. 9 pkt 5 w zw. z art. 9a ust. 3 oraz art. 11 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 167).

odpowiednio w u.d.p.p.w. oraz w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244) z zastrzeżeniem, że organizacja płatnych praktyk absolwenckich wymaga wcześniejszego ustalenia liczby praktykantów i zabezpieczenia w budżecie Ministerstwa Sprawiedliwości środków na ten cel;

- promocję zatrudnienia wśród osób z niepełnosprawnością oraz współpracę z Koordynatorem ds. dostępności odnośnie zaspokajania potrzeb osób z niepełnosprawnością w dostępie do Ministerstwa Sprawiedliwości, w zakresie obsługi ministerialnej, obowiązujących procedur oraz likwidacji barier architektonicznych i informacyjno-komunikacyjnych;
- współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie wymiany wiedzy i doświadczeń, współpracę ekspercką oraz współorganizację wydarzeń takich jak konferencje, seminaria, warsztaty i prelekcje eksperckie itp. oraz współtworzenie programów merytorycznych tego rodzaju wydarzeń i inicjatyw, a także współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym oraz przedsięwzięć krzewiących wartości polskiej kultury prawnej oraz praw człowieka w ich klasycznym ujęciu;
- prowadzenie akcji i kampanii informacyjnych oraz edukacyjnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi na poziomie centralnym oraz lokalnym;
- wzajemny udział w spotkaniach, konferencjach, sympozjach i szkoleniach organizowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, jednostki współpracujące, organizacje pozarządowe, a także w inicjatywach wspólnych oraz wymianę informacji i doświadczeń w zakresie specjalistycznej wiedzy, technologii i trendów przydatnych w wykonywaniu bieżących zadań w Ministerstwie Sprawiedliwości i jednostkach współpracujących;
- współdziałanie oraz zlecenie organizacjom pozarządowym prowadzenia szkoleń, w szczególności szkoleń dla pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 oraz z 2020 r. poz. 1086) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków organizowania i prowadzenia szkoleń w służbie cywilnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 960);

- działania informacyjno-edukacyjne związane m.in. z przygotowaniem opracowań typu raporty, analizy, ekspertyzy, publikacje, broszury czy newslettery informacyjne oraz zlecenie organizacjom pozarządowym przeprowadzania audytów i badań socjologicznych;
- promowanie działalności organizacji pozarządowych, których cele statutowe i prowadzona działalność wpisują się w realizację misji oraz strategii Ministra Sprawiedliwości i jednostek współpracujących oraz korespondują z uniwersalnymi wartościami oraz polską kulturą prawną;
- prowadzenie bazy organizacji pozarządowych pełniącej funkcję listy konsultacyjnej w formie on-line oraz umożliwienie i zaktywizowanie organizacji pozarządowych do zintensyfikowania kontaktów z Ministerstwem Sprawiedliwości, poprzez stronę internetową gov.pl oraz ujednolicanie i uaktualnianie bazy kontaktowej do organizacji pozarządowych;
- prowadzenie i aktualizowanie zakładki „współpraca z organizacjami pozarządowymi” na ministerialnej stronie internetowej, na której znajdują się usystematyzowane zalecenia, standardy i procedury obowiązujące w procesie konsultacji publicznych, odnośniki do Rządowego Centrum Legislacji w ramach aktualnie konsultowanych projektów oraz sprawozdania z wykonania niniejszego Programu;
- współpraca finansowa – Minister Sprawiedliwości może powierzyć i wspierać realizację zadania publicznego przez organizacje pozarządowe po przeprowadzeniu otwartego konkursu, bądź w ramach dotacji, jak również zlecić wykonanie konkretnych zadań, w szczególności w ramach:
 - Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
 - Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
 - środków unijnych dystrybuowanych za pośrednictwem programu PO WER;
 - wdrażania w Ministerstwie Sprawiedliwości i instytucjach współpracujących zasad i wytycznych zawartych w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) oraz przez realizację projektu „Zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami”;

- opracowywania oceny skutków regulacji przez organizacje pozarządowe w ramach współpracy nad projektem aktu normatywnego w ramach prowadzonego procesu legislacyjnego;
- realizacji projektu „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne”;
- informowanie o sprawach związanych z polityką międzynarodową i opracowywanymi regulacjami przez Unię Europejską z zakresu wymiaru sprawiedliwości i innych zadań znajdujących się we właściwości Ministerstwa Sprawiedliwości;
- konsultacje dotyczące stanowisk Rządu do projektów aktów normatywnych w zakresie działu – „sprawiedliwość” oraz konsultacje zagranicznych aktów prawnych;
- wspólny monitoring działań zagranicznych służb socjalnych w ramach istniejących narzędzi prawnych na skutek sygnalizowanych przez organizacje pozarządowe nieprawidłowości w sytuacji polskich obywateli przebywających poza granicami kraju;
- udostępnianie organizacjom pozarządowym orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (tłumaczenia wyroków, tworzenie bazy danych orzeczeń) oraz możliwość przekazywania informacji o prawie obcym;
- możliwość prowadzenia szkoleń medialnych, warsztatów legislacyjnych oraz warsztatów o tematyce „fundraising” dla organizacji pozarządowych przez ekspertów z Ministerstwa Sprawiedliwości;
- możliwość stworzenia wspólnego „Wortalu Sprawiedliwości”, czyli internetowego narzędzia w postaci platformy ekspertów do komunikowania się z mediami oraz w postaci eksperckiego źródła wiedzy;
- współdziałanie organizacji pozarządowych ze Służbą Więzienną w prowadzeniu działań sprzyjających readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności poprzez organizowanie m.in. warsztatów integracyjnych, terapeutycznych, treningów interpersonalnych, szkoleń, spotkań, prelekcji i tworzenia programów wspierających readaptację społeczną i resocjalizację osadzonych oraz tworzenie systemów wsparcia

w zakresie koordynacji współpracy organizacji pozarządowych ze Służbą Więzienną w obszarze pomocy postpenitencjarnej;

- konsultacje, współpracę i współdziałanie organizacji pozarządowych z Prokuraturą Krajową w prowadzeniu akcji i kampanii informacyjnych oraz edukacyjnych na temat przestępstw popełnianych w cyberprzestrzeni;
- współpracę organizacji pozarządowych w projekcie oraz wspieranie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego;
- współpracę organizacji pozarządowych z Koordynatorem ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania bieżących spraw oraz kwestii związanych z realizacją niniejszego Programu współpracy;
- wspólne działania na rzecz podniesienia zaufania do wymiaru sprawiedliwości i aktywizacji organizacji pozarządowych w podejmowaniu inicjatyw na rzecz budowania pozytywnego wizerunku polskiego sądownictwa i więziennictwa;
- wzmocnienie obecności i aktywności organizacji pozarządowych w dyskusji i kierunkach rozwoju polskiego wymiaru sprawiedliwości oraz budowania wizerunku społecznie odpowiedzialnej administracji publicznej i społeczeństwa obywatelskiego;
- przyznawanie patronatów honorowych Ministra Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości przedsięwzięciom organizowanym przez organizacje pozarządowe oraz udział Ministra Sprawiedliwości w komitecie honorowym przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe;
- promocja wielowymiarowej i wieloaspektowej współpracy na różnych szczeblach od poziomu władzy centralnej, przez władze samorządowe aż po organizacje pozarządowe zgodnie z duchem zasady pomocniczości i w celu realizacji wartości takich jak dobro wspólne i interes społeczny;
- organizacja cyklicznych wykładów i sympozjów z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości i przedstawicieli organizacji pozarządowych z zakresu aksjologii prawa oraz prawoznawstwa, w celu poprawy jakości stanowionego prawa;
- darowiznę i/lub przekazanie zbędnych lub zużytych składników rzeczowych majątku ruchomego (sprzęt komputerowy oraz biurowy) na rzecz organizacji pozarządowych.

Koordynator ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom partnerów społecznych, Minister Sprawiedliwości z dniem 1 stycznia 2020 r. utworzył w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości odrębne stanowisko Koordynatora ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi.

Funkcję Koordynatora pełni wyznaczony do tego zadania pracownik Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości, który odpowiedzialny jest za koordynację procesów współpracy z organizacjami pozarządowymi w obrębie Ministerstwa Sprawiedliwości oraz ułatwianie organizacjom pozarządowym kontaktów z resortem sprawiedliwości.

Zadania Koordynatora ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 u.d.p.p.w., w szczególności polegają na:

1. koordynowaniu realizowania wytycznych wynikających z zatwierdzonego Programu;
2. koordynowaniu procesów współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi;
3. bieżącej analizie potrzeb organizacji pozarządowych w zakresie prawidłowej współpracy;
4. tworzeniu i prowadzeniu aktualnej bazy organizacji pozarządowych, pełniącej funkcję listy konsultacyjnej;
5. czuwaniu nad prawidłowością realizacji zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi;
6. koordynowaniu przebiegu konsultacji z organizacjami pozarządowymi;
7. koordynowaniu prac nad przygotowywaniem Programu na kolejne lata;
8. udziale w szkoleniach, konferencjach, warsztatach, innych formach wymiany doświadczeń oraz pracach zespołów roboczych w zakresie tematyki współpracy z organizacjami pozarządowymi;

9. udzielaniu informacji na temat realizacji obowiązującego Programu;
10. współpracy z właściwymi Departamentami i Biurami Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawach dotyczących współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi;
11. opracowywaniu sprawozdania i oceny z realizacji Programu za rok poprzedni;
12. przygotowaniu sprawozdania i oceny z realizacji Programu po zakończeniu okresu jego obowiązywania.

Dane kontaktowe do Koordynatora znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości¹⁰⁾ w zakładce „dla obywateli/współpraca z organizacjami pozarządowymi”.

Okres realizacji Programu

Zgodnie z art. 5b u.d.p.p.w. Minister przyjmuje roczny lub wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi. Niniejszy dokument jest wieloletnim programem współpracy i będzie obowiązywał w latach 2021-2025.

Środki na realizację Programu

Realizacja Programu nie wymaga poniesienia przez Ministra Sprawiedliwości i jednostki współpracujące dodatkowych kosztów. Wszystkie działania będą podejmowane w ramach zadań własnych komórek organizacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących oraz przy uwzględnieniu środków na nie przewidzianych w obowiązującym planie finansowym.

Ocena realizacji Programu

Ocena stopnia realizacji Programu będzie odbywała się na podstawie:

- 1) sprawozdania rocznego – każdorazowo opracowywanego przez Koordynatora ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi, w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy

¹⁰⁾ <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/kontakt2>

sprawozdanie, na podstawie rocznych informacji z realizacji Programu przekazywanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostki współpracujące, w terminie do dnia 30 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport;

- 2) podsumowującego sprawozdania pięcioletniego – opracowanego przez Koordynatora ds. współpracy Ministerstwa Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi, w terminie do dnia 30 kwietnia 2026 r., na podstawie informacji podsumowujących cały okres realizacji Programu, przekazanych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostki współpracujące do dnia 30 marca 2026 r.

Coroczne raporty w szczególności winny zawierać informacje o:

- dokumentach, które podlegały konsultacji z organizacjami pozarządowymi;
- liczbie honorowych patronatów przyznanych, w raportowanym okresie, przez Ministra Sprawiedliwości, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości dla projektów i przedsięwzięć organizowanych przez organizacje pozarządowe;
- wspólnych konferencjach, seminariach i innych wydarzeniach, w których brali udział przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości bądź jednostek współpracujących;
- ilości środków finansowych przeznaczonych na realizowanie zadań publicznych (w ramach zadań własnych poszczególnych komórek) oraz projektów z funduszy celowych prowadzonych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, przy wykorzystaniu organizacji pozarządowych;
- działalności przedstawicieli organizacji pozarządowych w ciałach opiniotawczo-doradczych, Komitetach Monitorujących oraz jednostkach naukowo-badawczych;
- działaniach i liczbie porozumień zawartych z organizacjami pozarządowymi w ramach przedsięwzięć podejmowanych w obszarze resocjalizacji;
- liczbie dokonanych darowizn (i/lub przekazaniach) składników rzeczowych majątku ruchomego na rzecz organizacji pozarządowych;

- innych formach współpracy podjętych w danym okresie przez Ministra Sprawiedliwości za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości i jednostek współpracujących.

Sprawozdania roczne oraz podsumowujące sprawozdanie pięcioletnie zostaną każdorazowo opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji publicznych

Program powstał w procesie kilkuetapowych konsultacji wewnątrzresortowych oraz po dokonaniu analizy dotychczasowych doświadczeń Ministra Sprawiedliwości i jednostek współpracujących ze współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Konsultacje publiczne projektu Program współpracy Ministra Sprawiedliwości z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2021–2025 przeprowadzono w okresie od dnia 11 września 2020 r. do dnia 2 października 2020 r. (tj. przez okres 21 dni) na podstawie art. 5 b ust. 1 u.d.p.p.w.

W ramach konsultacji publicznych do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęły łącznie dwa zgłoszenia (od dwóch podmiotów).

Po zakończeniu ponownego procesu konsultacji wewnątrzresortowych Departament Strategii i Funduszy Europejskich opracował ostateczny kształt Programu, uwzględniając uwagi wynikające z konsultacji wewnętrznych oraz wynik konsultacji publicznych.